

Kieswet werpt oranje barrières op

VERKIEZINGEN

Stemmen vanuit het buitenland is razend lastig, laat **Eelco Keij** zien.

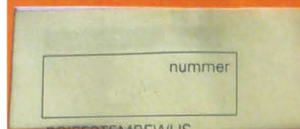
Een recordaantal Nederlanders in het buitenland heeft zich geregistreerd voor de verkiezingen – van 50.000 in 2012 tot in ieder geval 75.000 dit jaar – en ze zijn nog aan het tellen. Een stijging van tenminste 40 procent. Democratie in topvorm.

Daarmee houdt het goede nieuws wel op. In 2012 zijn uiteindelijk slechts 35.000 van de 50.000 registraties daadwerkelijk omgezet in binnengekomen stemmen – dus 30 procent kwam uiteindelijk niet binnen. Hoofdreden: de huidige Kieswet is een blokkade voor Nederlanders in het buitenland – met een oranje tintje.

Het mogen stemmen is niet zomaar een recht. In de Grondwet staat expliciet dat iedere Nederlander gelijkelijk het recht heeft de leden van algemeen vertegenwoordigende organen te kiezen. Gelijkelijk betekent dat de stem van elke kiezer evenveel gewicht dient te hebben. Maar betekent dat ook dat de stemmen van de Nederlanders in Nederland versus de stem van de Nederlanders in het buitenland evenveel waard zijn in het proces?

In de praktijk zijn er nogal wat barrières die de Nederlander in het buitenland moet overwinnen om zijn of haar stem geteld te krijgen.

Ten eerste moet men zich actief, en bij elke verkiezing opnieuw, registreren. Waarom? In 1976 (?) oordeelde de Kiesraad dat het stemrecht voor de Nederlanders in het buitenland geen recht is 'dat hun toekomt', maar enkel 'een

STEMBILJET

Burgemeester van 's-Grave
Postbus 12620
2500 DL 's-Gravenhage
Les Pays Bas / The Netherl

De oranje envelop waarin, als het goed is, het stembiljet moet worden verstuurd.

recht, dat naar alle redelijkheid hun niet kan worden onthouden'. Hiermee wordt volstrekt duidelijk dat denken vanuit het belang van de medeburgers in het buitenland geen enkele prioriteit had. Vijf decennia later laten wij onze één miljoen medeburgers in het buitenland nog steeds gijzelen door deze archaïsche gedachtegang.

De tweede barrière is het überhaupt verkrijgen van de stembedocumenten. Weliswaar krijgt men het stembiljet via de mail toegezonden (om zelf uit te printen), maar komt de oranje overheidsenveloppe waarin het stembiljet moet worden verstuurd, gewoon via de reguliere post bij de burger in het buitenland aan. Of niet natuurlijk – de post van en naar Ecuador bijvoorbeeld is niet

altijd betrouwbaar. Navraag bij het ministerie van binnenlandse zaken leert dat het ingevulde stembiljet niet geldig zal zijn wanneer deze niet in deze specifieke oranje enveloppe wordt ontvangen. Oftewel: uw overheidsenveloppe is niet enkel het omhulsel van het stembiljet, maar is het stembiljet. Een eigen enveloppe gebruiken wanneer de oranje enveloppe niet aan is gekomen, maakt de stem ongeldig. Dit is zodanig ridicul dat zelfs het ministerie er beducht voor is om hier de Nederlanders in het buitenland actief voor te waarschuwen. Plaatsvervangende schaamte, mag ik hopen.

De derde barrière betreft het terugsturen van het stembiljet. Ook dit moet via de normale postertijen, al dan niet

naar Den Haag of naar één van de daar toe 23 aangewezen ambassades bij u 'in de buurt'. Natuurlijk geldt ook hier de onbetrouwbaarheid van de lokale postertijen.

Tot slot, en dit raakt de kern, moet volgens de Kieswet de hierboven genoemde registratie maar liefst zes we-

Een eigen enveloppe gebruiken wanneer de oranje enveloppe niet aan is gekomen, maakt de stem ongeldig

ken voor de verkiezingen plaatsvinden. Oftewel: als u als Nederlander in het buitenland 5 weken en 6 dagen voor de verkiezingen bedenkt dat er verkiezingen aankomen, en dat u wilt gaan stemmen, dan kan dat dus niet meer.

Grove wijze

Hiermee wordt een fundamenteel klassiek grondrecht van de Nederlandse democratie op grove wijze geschonden: zeker in het huidige digitale tijdperk is het niet meer hard te maken dat onze medeburgers in het buitenland al zó lang van tevoren actieve stappen moeten ondernemen om te kunnen stemmen, op straffe van simpelweg niet kunnen stemmen. Hoe disproportioneel wil je het hebben.

Eelco Keij

Kandidaat-Kamerlid D66